

Onderzoek geurhinder en veehouderij

**Burg. Van Wijngaardenstraat 27,
IJhorst**

ONDERZOEK GEURHINDER EN VEEHOUDERIJ

BURG. VAN WIJNGAARDENSTRAAT 27, IJHORST

Status:	Definitief
Datum:	22-10-2024
Projectnummer:	2024-482
Versie:	1

Almelo, Groningen, Utrecht, Zwolle

0546 - 45 44 66 | info@bjjz.nu | www.bjjz.nu

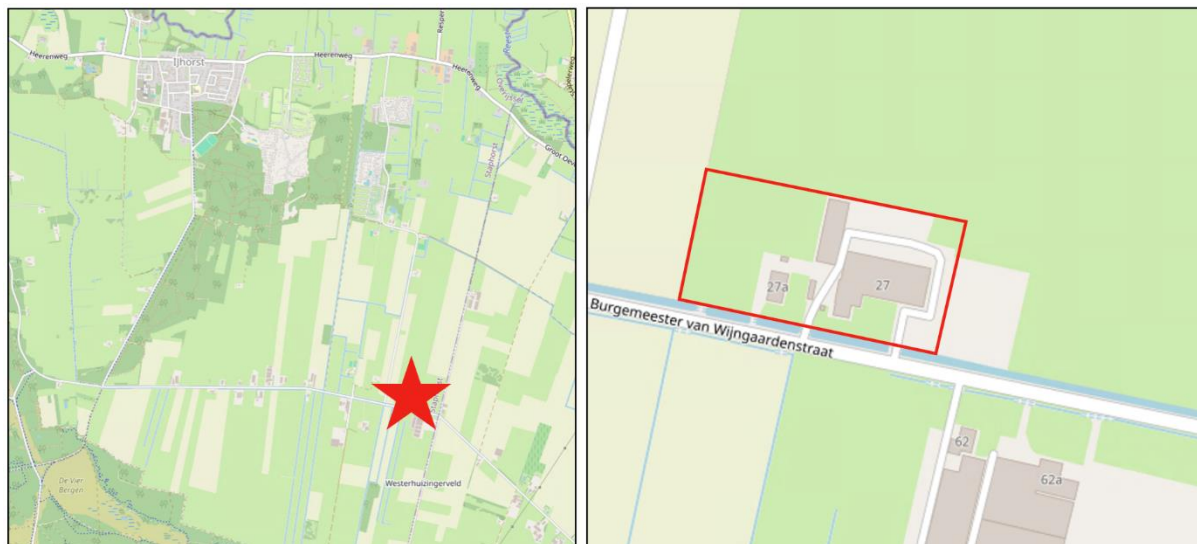
Inhoudsopgave

HOOFDSTUK 1	INLEIDING	4
HOOFDSTUK 2	WETTELIJK KADER	5
2.1	ALGEMEEN	5
2.2	TOETSINGSKADER REGULIER GEURGEVOELIG GEBOUW	5
2.3	WOON- EN LEEFKLIMAAT	5
2.4	GEMEENTELIJK BELEID	6
HOOFDSTUK 3	UITGANGSPUNTEN	7
3.1	SITUATIE PLANGEBIED	7
3.2	OMLIGGENDE VEEHOUDERIJEN	8
3.3	AANTASTING PLANOLOGISCHE RECHTEN VEEHOUDERIJEN	9
HOOFDSTUK 4	TOETSING AANVAARDBAAR WOON- EN LEEFKLIMAAT	10
4.1	VOORGRONDGEURBELASTING	10
4.2	ACHTERGRONDGEURBELASTING	10
HOOFDSTUK 5	CONCLUSIE	13
BIJLAGEN BIJ HET ONDERZOEK		14
BIJLAGE 1	BEREKENING VOORGRONDGEURBELASTING	14
BIJLAGE 2	BEREKENING ACHTERGRONDGEURBELASTING	15

Hoofdstuk 1 Inleiding

Voorliggend onderzoek geurhinder en veehouderij heeft betrekking op het perceel aan de Burg. van Wijngaardenstraat 27 te IJhorst (gemeente Staphorst). Ter plaatse zal een bestaande bedrijfswoning worden gesloopt en elders op het perceel herbouwt.

In afbeelding 1.1 is de ligging van het plangebied (rode ster) ten opzichte van de directe omgeving (rode omkadering) weergegeven.

Afbeelding 1.1 Ligging van het plangebied ten opzichte van IJhorst (Bron: Plattekaart.nl, bewerkt)

Ten behoeve van de voorgenomen ontwikkeling dient een ruimtelijke procedure te worden doorlopen. Tijdens deze procedure spelen, met betrekking tot geurhinder van veehouderijen, twee zaken een belangrijke rol:

- Kan ter plaatse van voorgenomen ontwikkeling een aanvaardbaar woon- en leefklimaat worden gegarandeerd (artikel 5.92, lid 2 van Besluit kwaliteit leefomgeving)?
- En: worden omliggende veehouderijen (onevenredig) geschaad in hun belangen?

Voorliggend onderzoek geeft antwoord op de twee bovengenoemde vragen. Ten eerste wordt de voor- en achtergrondgeurbelasting in kaart gebracht, waardoor wel of niet geconcludeerd kan worden of ter plaatse van het geurgevoelig gebouw sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Ten tweede worden de planologische geurruimte en milieurechten van de veehouderijen ten opzichte van het geurgevoelig gebouw geanalyseerd en bekeken of de belangen van deze bedrijven worden geschaad in het voornemen.

Voor het berekenen van de voorgrondgeurbelasting wordt gebruik gemaakt van het voorgeschreven programma V-Stacks vergunning 2020, zoals staat vermeld in artikel 8.13, lid 1 van de Omgevingsregeling. Voor het berekenen van de achtergrondgeurbelasting wordt gebruik gemaakt van V-Stacks gebied 2020 en Geomilieu 2023.

Hoofdstuk 2 Wettelijk kader

2.1 Algemeen

De normen voor de geurbelasting, die een veehouderij mag veroorzaken op een geurgevoelig gebouw, zijn opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). In artikel 5.91 wordt onder geurgevoelig gebouw het volgende verstaan:

- Woonfunctie en nevengebruiksfuncties daarvan;
- Onderwijsfunctie en nevengebruiksfuncties daarvan;
- Gezondheidszorgfunctie met bedgebed en nevengebruiksfuncties daarvan;
- Bijeenkomstfunctie voor kinderopvang met bedgebed en nevengebruiksfuncties daarvan.

In een omgevingsplan kan de gemeente een bredere definitie aan de term geurgevoelig gebouw geven. Afhankelijk van of de locatie al dan niet binnen een concentratiegebied ligt en of deze binnen of buiten een bebouwingscontour ligt, bestaan er verschillende normen. Volgens de Bkl bestaat er onderscheid tussen landbouwhuisdieren met en zonder geuremissiefactor.

- De landbouwhuisdieren met een geuremissiefactor staan ook bekend als OU-dieren. In Bijlage V van de Omgevingsregeling zijn deze dieren met een geuremissiefactor opgenomen. Deze geuremissiefactor wordt uitgedrukt in odour units per seconde. In Bijlage VI van de Omgevingsregeling zijn aanvullende technieken en reductiepercentages opgenomen. Door middel van deze geuremissiefactoren en indien relevant de reductiepercentages, is het mogelijk om de geurbelasting op een geurgevoelig gebouw te achterhalen, waardoor deze getoetst kan worden aan de geurnorm.
- De landbouwhuisdieren, waarbij geen geuremissiefactoren zijn gesteld, staan ook bekend als VA-dieren. Voor deze dieren zijn in artikel 5.112 van het Bkl minimale een vaste afstand tussen de gevel van een veehouderij en de gevel van een geurgevoelig gebouw opgenomen.

2.2 Toetsingskader regulier geurgevoelig gebouw

Voor een geurgevoelig gebouw zijn in het Bkl verschillende normen opgenomen. De normen zijn opgedeeld in normen voor landbouwhuisdieren met en zonder geuremissiefactor. Tevens zijn de normen afhankelijk of het geurgevoelig gebouw wel of niet in een concentratiegebied ligt en wel of niet in een bebouwingscontour.

De wettelijke normen voor landbouwhuisdieren met geuremissiefactor op een geurgevoelig gebouw zijn als volgt (artikel 5.109):

- Binnen een concentratiegebied en binnen de bebouwingscontour is de norm 3,0 OU_E/m³ lucht;
- Binnen een concentratiegebied en buiten de bebouwingscontour is de norm 14,0 OU_E/m³ lucht;
- Buiten een concentratiegebied en binnen de bebouwingscontour is de norm 2,0 OU_E/m³ lucht;
- Buiten een concentratiegebied en buiten de bebouwingscontour is de norm 8,0 OU_E/m³ lucht.

Voor de landbouwhuisdieren zonder geuremissiefactor zijn in het Bkl minimale afstanden tussen de gevel van een veehouderij en de gevel van een geurgevoelig gebouw opgenomen. Hierbij wordt geen onderscheid gemaakt tussen of de locatie wel of niet in een concentratiegebied ligt. De minimale afstanden zijn als volgt:

- Binnen de bebouwingscontour bedraagt de afstand 100 meter;
- Buiten de bebouwingscontour bedraagt de afstand 50 meter.

2.3 Woon- en leefklimaat

Wanneer een geurgevoelig gebouw wordt gerealiseerd dient rekening gehouden te worden met de voor- en achtergrondgeurbelasting ten gevolge van de omliggende veehouderijen.

Voor de analyse is aansluiting gezocht bij het document *Relatie tussen geurimissie en geurhinder in de intensieve veehouderij*¹ en de tabellen A (achtergrondgeurbelasting) en B (voorgondgeurbelasting)², waarin de

¹ PRA Odournet, *Relatie tussen geurimissie en geurhinder in de intensieve veehouderij*, 2007

² <https://iplo.nl/praktijksituaties/veehouderijen/geur-veehouderijen/bepalen-geurhinder-geurbelasting-veehouderij/#Achtergrondbelastingenvoorgondbelasting>

relatie geschetst wordt tussen de voor- en achtergrondgeurbelasting en de geurhinder voor concentratie- en niet-concentratiegebieden.

De gemeente Staphorst ligt volgens de Meststoffenwet niet in een concentratiegebied. Hieronder is in een tabel de milieukwaliteitseisen voor niet-concentratiegebieden weergegeven, waarin de milieuklassen met corresponderende percentages van geurehinderden zijn opgenomen.

Milieukwaliteit	Geurehinderden [%]	Voorgrondgeurbelasting [OUE/m ³]	Achtergrondgeurbelasting [OUE/m ³]
Zeer goed	<5	<0,7	<1,5
Goed	5 – 10	0,7 – 1,8	1,5 – 3,5
Redelijk goed	10 – 15	1,8 – 3,0	3,5 – 6,5
Matig	15 – 20	3,0 – 4,5	6,5 – 10,0
Tamelijk slecht	20 – 25	4,5 – 6,5	10,0 – 14,0
Slecht	25 – 30	6,5 – 8,5	14,0 – 19,0
Zeer slecht	30 – 35	8,5 – 11,3	19,0 – 25,0
Extreem slecht	>35	>11,3	>25

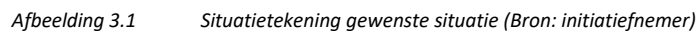
Tabel 1 Milieukwaliteitseisen niet-concentratiegebieden (Bron: Tabellen A en B)

2.4 Gemeentelijk beleid

Het Bkl maakt het voor een gemeente mogelijk om in een omgevingsplan andere geurnormen te stellen. Daarmee krijgt de gemeente een instrument om de ontwikkeling van (grootschalige) veehouderij te sturen en de geurbelasting op geurgevoelige gebouwen te regelen. Gemeenten mogen, binnen bepaalde grenzen (artikel 5.109, lid 2), in een omgevingsplan afwijken van de normen uit het Bkl. Wanneer voor een gebied nog geen omgevingsplan is vastgesteld en voor het betreffende gebied geldt een geurverordening, dan is de geurverordening van toepassing. De gemeente Staphorst beschikt over een dergelijke geurverordening namelijk, 'Verordening Geurhinder en Veehouderij 2016'. Hierin is bepaald dat de afstand tot landbouwhuisdieren zonder een geuremissiefactor binnen de bebouwde kom minimaal 50 meter bedraagt. Daarnaast geldt er een maximale waarde voor de geurbelasting van een veehouderij op een geurgevoelig object binnen de bebouwde kom 3 OUE/m³(voorgroondbelasting). De achtergrondbelasting binnen de bebouwde kom mag maximaal 4 OUE/m³ bedragen.

3.1 Situatie plangebied

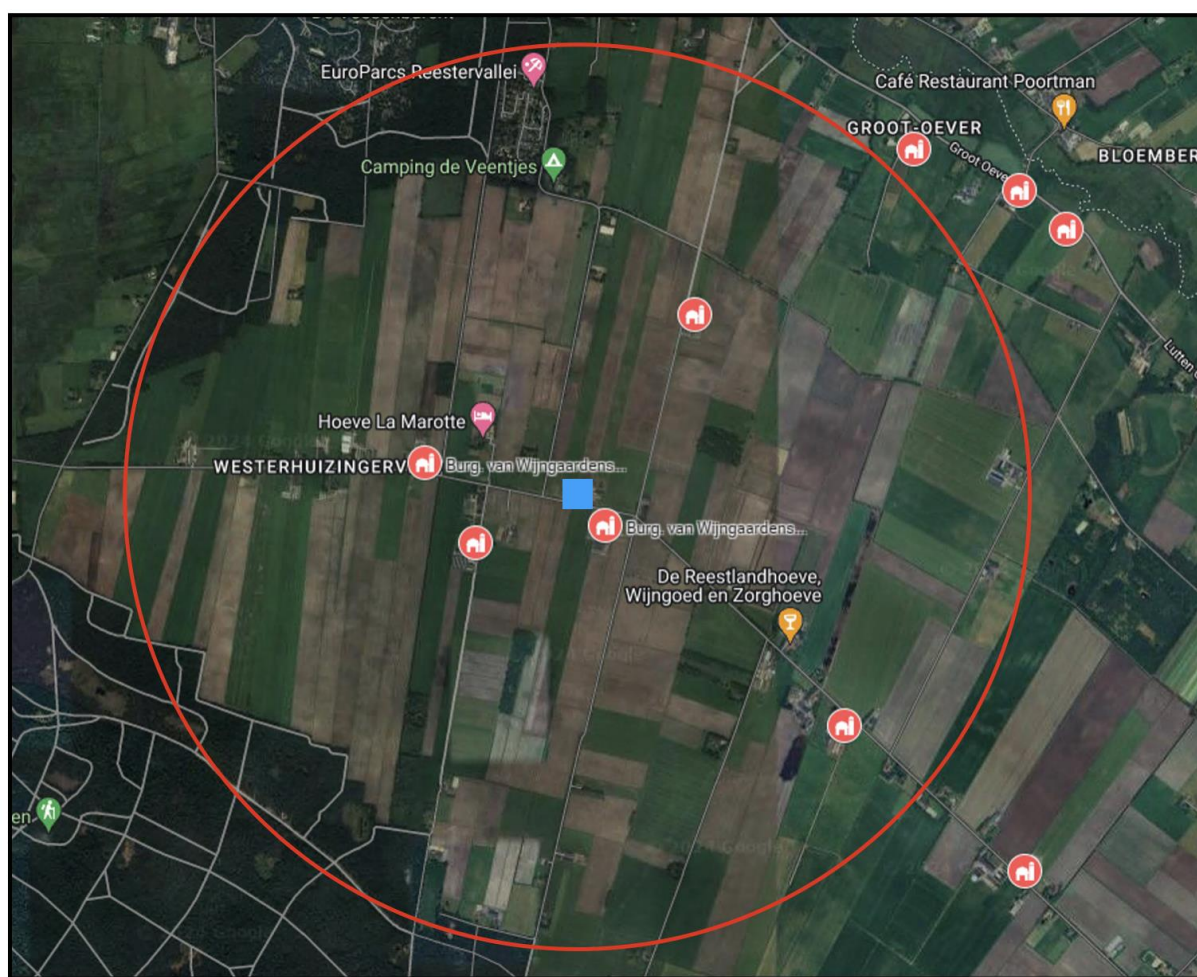
In afbeelding 3.1 is een plattegrond van de gewenste situatie weergegeven.

3.2 Omliggende veehouderijen

Rondom de te realiseren woning bevinden zich verschillende veehouderijen. Ten opzichte van de te realiseren woning is de veehouderij aan de Burg. Van Wijngaardenstraat 62 de dichtstbij gelegen veehouderij. De afstand van de bestaande veehouderij tot het plangebied bedraagt circa 50 meter. Deze veehouderij heeft een vergunning voor het houden van verschillende soorten rundvee en varkens. Voor het melkvee en vrouwelijk jongvee gelden afstandsnormen. Voor de andere dieren gelden geurnormen. Overige veehouderijen met alleen vaste afstandsdiere zijn in voorliggend geval niet van belang aangezien er in alle gevallen aan de vaste afstand van 50 meter wordt voldaan voor de te realiseren woning. De veehouderijen met alleen vaste afstandsdiere zijn in voorliggend geval niet van belang en daarom niet beschouwd in voorliggend onderzoek.

Om de woning is een cirkel van circa twee kilometer getrokken. In afbeelding 3.3 zijn de OU-veehouderijen binnen een radius van twee kilometer afstand van de woning weergegeven. De relevante veehouderijen met OU-dieren zijn in de afbeelding in het rood weergegeven. Het plangebied is in de afbeelding in het blauw weergegeven.

Afbeelding 3.3 OU-veehouderijen binnen een straal van 2 kilometer van het plangebied (Bron: BJZ.nu)

Binnen een radius van 2 kilometer zijn de volgende veehouderijen met OU-dieren aanwezig:

- Burgemeester van Wijngaardenstraat 21;
- Burgemeester van Wijngaardenstraat 58B;
- Burgemeester van Wijngaardenstraat 62;
- Groot Oeverweg 3;
- Hoofdweg 22.

Andere veehouderijen met een geuremissie bevinden zich op meer dan twee kilometer afstand van het geurgevoelige gebouw en zijn om die reden bij de berekening van de achtergrondgeurbelasting niet meegenomen.

3.3 Aantasting planologische rechten veehouderijen

Er is sprake van aantasting van planologische rechten van omliggende veehouderijen indien het te realiseren geurgevoelige gebouw maatgevend is voor een veehouderij. Tussen de verschillende veehouderijen en het plangebied liggen andere geurgevoelige gebouwen. De nieuwe geurgevoelige gebouwen zijn dan ook niet maatgevend en beperken een veehouderij niet in haar bedrijfsactiviteiten. Aan de gestelde afstand van 50 meter en aan de geurnorm (zie paragraaf 4.1) wordt voldaan.

Hoofdstuk 4 Toetsing aanvaardbaar woon- en leefklimaat

Om het woon- en leefklimaat vanwege geur te achterhalen is er getoetst aan de voorgrond- en achtergrondgeurbelasting. Voor het berekenen van de voorgrondgeurbelasting is gebruik gemaakt van het door de Rijksoverheid beschikbaar gestelde rekenprogramma 'V-stacks vergunning 2020' en 'V-Stacks gebied 2020'.

4.1 Voorgrondgeurbelasting

De veehouderij aan de Burg. Van Wijngaardenstraat 62 ligt ten opzichte van de andere relevante veehouderijen het dichtst bij het plangebied. De afstand tussen de betreffende veehouderij en het plangebied bedraagt circa 50 meter. Deze veehouderij heeft een geuremissie van 24.124,7 OU_E/s. Voor de berekening van de voorgrondgeurbelasting is deze veehouderij aangehouden. Daarbij is uitgegaan van de vigerende vergunning voor de betreffende veehouderij. Voor het plangebied zijn in totaal 4 verschillende coördinaten ingevoerd behorend bij de vier hoekpunten van de woning

Uit de berekening volgt dat de hoogste voorgrondgeurbelasting ter plaatse van het plangebied 7,7 OU_E/m³ bedraagt. Het woon- en leefklimaat qua voorgrondgeurbelasting ter plaatse van het plangebied is volgens de berekening en de gegevens uit tabel 1 als 'slecht' te kwalificeren.

In afbeelding 4.1 is de geurbelasting voor alle berekende punten weergegeven. De gehele voorgrondgeurbelasting berekening voor de betreffende veehouderij is terug te vinden in bijlage 1.

Volgnr.	BronID	X-coord.	Y-coord.	Geurnorm	Geurbelasting
2	Woning (1/4)	217 734	517 122	8,0	7,7
3	Woning (2/4)	217 723	517 123	8,0	7,0
4	Woning (3/4)	217 725	517 136	8,0	6,6
5	Woning (4/4)	217 736	517 135	8,0	7,4

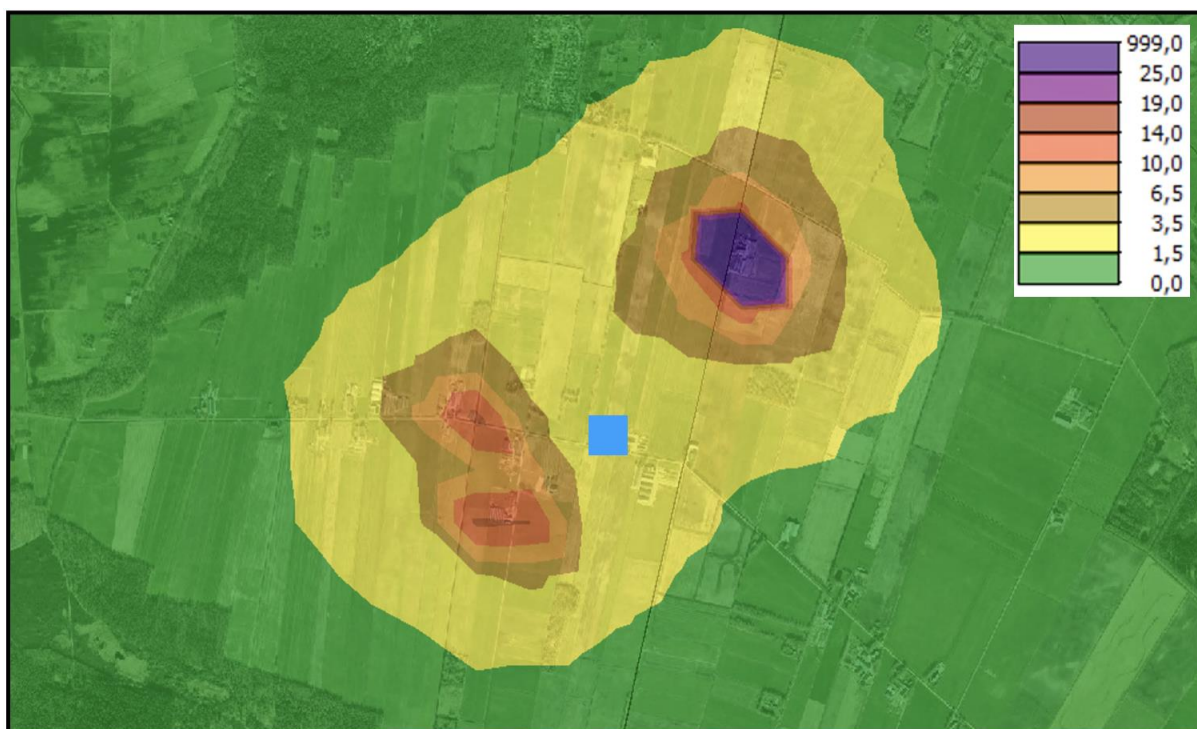
Afbeelding 4.1 Resultaten voorgrondgeurbelasting (Bron: V-stacks vergunning)

4.2 Achtergrondgeurbelasting

Om de achtergrondgeurbelasting op de te realiseren woning in het plangebied te achterhalen en te berekenen, zijn gegevens vanuit de milieudossiers over de relevante intensieve veehouderijen (met OU-dieren) rondom de te realiseren woning ingezien. De relevante veehouderijen zijn eerder in paragraaf 3.2 genoemd.

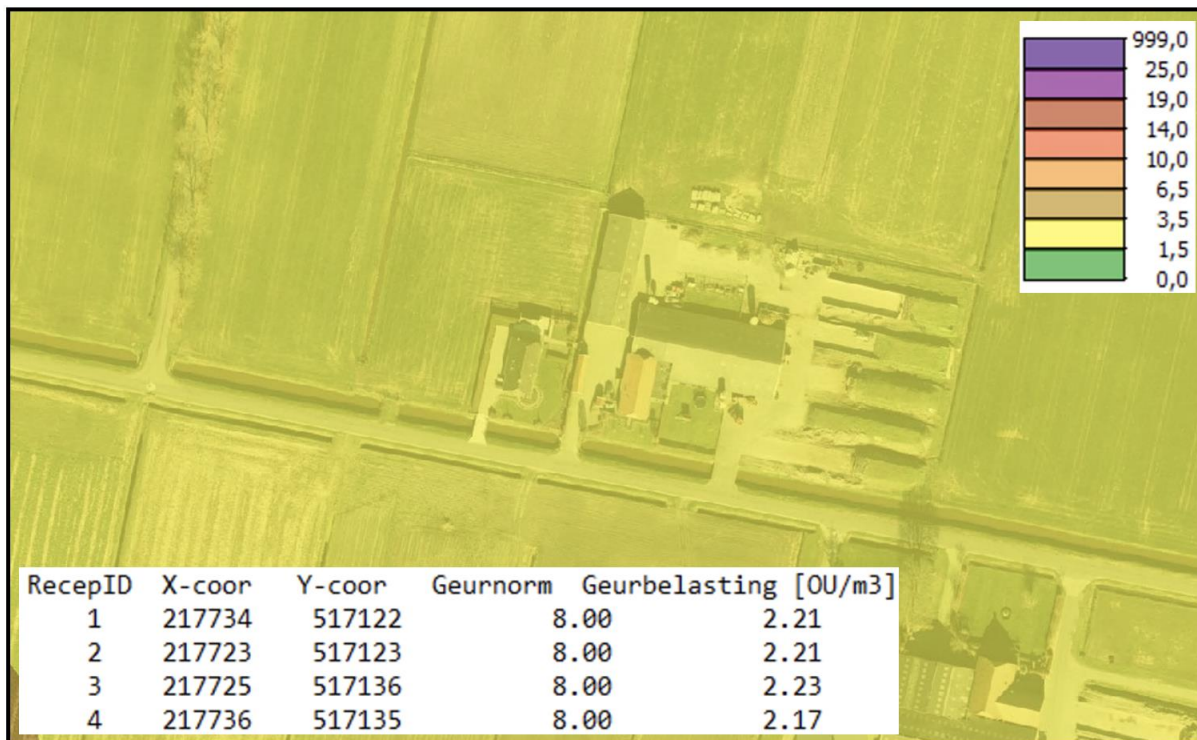
Voor de schoorsteenhoogte, gemiddelde gebouwhoogte, schoorsteenbinnendiameter en de uittreedsnelheid zijn default waarden aangehouden zoals weergegeven in paragraaf 4.2 uit de 'Gebruikershandleiding V-Stacks gebied v2020³'. In onderstaande afbeelding zijn de geurcontouren van de achtergrondgeurbelasting rondom het plangebied (blauwe markering) weergegeven.

³ <https://www.infomil.nl/onderwerpen/landbouw/geur/model-v-stacks/handleidingen-stacks-gebied/>

Afbeelding 4.2 Achtergrondgeurbelasting met toetspunten (plangebied blauwe omkadering) (Bron: V-Stacks gebied)

Uit bovenstaande afbeelding wordt duidelijk dat de achtergrondgeurbelasting ter plaatse van het plangebied tussen de 1,5 en 3,5 OU_E/m^3 bedraagt. In onderstaande afbeelding is verder ingezoomd op de achtergrondkaart. In de afbeelding zijn ook de gehanteerde toetspunten met de berekende achtergrondgeurbelasting weergegeven.

Afbeelding 4.3 Achtergrondgeurbelasting met toetspunten (plangebied rode omkadering) (Bron: V-Stacks gebied)

De berekende achtergrondgeurbelasting voor het plangebied bedraagt ten hoogste 2,23 OU_E/m^3 . Het woon- en leefklimaat qua achtergrondgeurbelasting ter plaatse van het plangebied is volgens de berekening en de gegevens uit tabel 1 als 'goed' te kwalificeren.

Bij het beoordelen van het woon- en leefklimaat bestaat de volgende vuistregel: de voorgrondgeurbelasting is maatgevend als die tenminste de helft bedraagt van de achtergrondbelasting. In deze situatie is de voorgrondgeurbelasting maatgevend en is het woon- en leefklimaat te kwalificeren als 'slecht'.

Hoofdstuk 5 Conclusie

Voorliggend onderzoek geurhinder en veehouderij heeft betrekking op het perceel aan de Burg. van Wijngaardenstraat 27 te IJhorst (gemeente Staphorst). Ter plaatse zal een bestaande bedrijfswoning worden gesloopt en elders op het perceel herbouwt.

Ten behoeve van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties is onderzocht of ter plaatse van de te realiseren woning sprake is van een acceptabel woon- en leefklimaat. In voorliggend onderzoek is zowel gekeken naar de voor- als naar de achtergrondgeurbelasting.

Tussen het plangebied en de getoetste veehouderijen bevinden zich meerdere geurgevoelige gebouwen. Het plan is dan ook niet maatgevend voor de veehouderijen in de omgeving, waardoor er geen sprake is van de aantasting van planologische rechten van veehouderijen.

Beoordeling woon- en leefklimaat

Om het woon- en leefklimaat te kunnen beoordelen is zowel de voor- als de achtergrondgeurbelasting berekend. Vanwege de dominante veehouderij aan de Burg. Van Wijngaardenstraat 62 bedraagt de voorgrondgeurbelasting ten hoogste $7,7 \text{ OU}_E/\text{m}^3$ ter plaatse van het plangebied. Het woon- en leefklimaat qua voorgrondgeurbelasting is volgens de berekening en de gegevens uit tabel 1 als 'slecht' te kwalificeren. De achtergrondgeurbelasting bedraagt ten hoogste $2,23 \text{ OU}_E/\text{m}^3$. Volgens tabel 1 is het woon- en leefklimaat qua achtergrondbelasting ter plaatse van het plangebied te kwalificeren als 'goed'.

Bij het beoordelen van het woon- en leefklimaat bestaat de volgende vuistregel: de voorgrondgeurbelasting is maatgevend als die tenminste de helft bedraagt van de achtergrondbelasting. In deze situatie is de voorgrondgeurbelasting maatgevend en is het woon- en leefklimaat te kwalificeren als 'slecht'.

Aan het bevoegd gezag van de gemeente Staphorst is de afweging of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ter plaatse van de te realiseren woning.

Bijlagen bij het onderzoek

Bijlage 1 Berekening voorgrondgeurbelasting

Naam van de berekening: IJhorst, Burg. van Wijngaardenst

Gemaakt op: 2024-10-22 11:43:37

Rekentijd: 0:00:24

Naam van het bedrijf: IJhorst, Burg. van Wijngaardenstraat 62

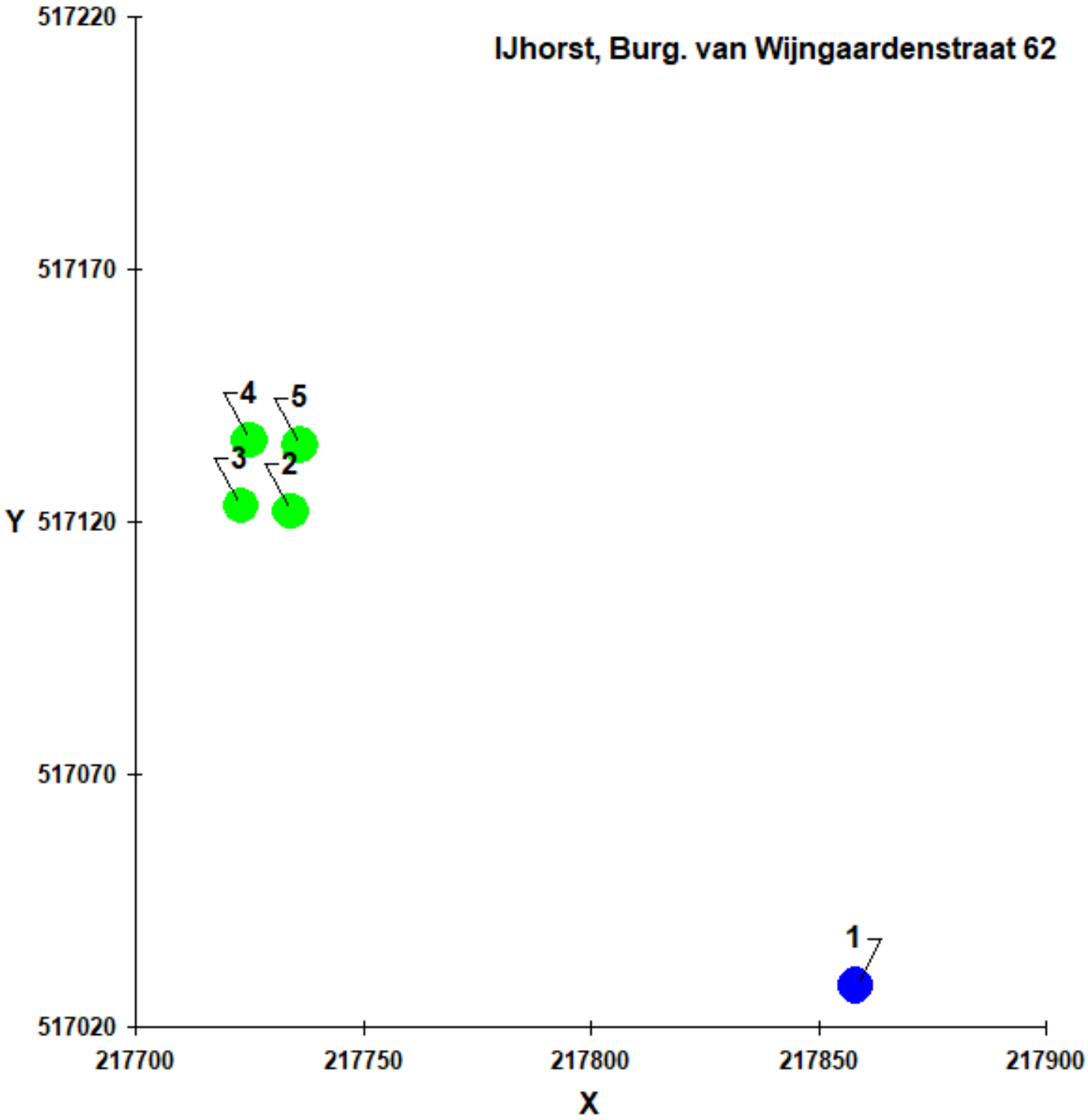
Berekende ruwheid: 0,156 m

Brongegevens:

Volgnr.	BronID	X-coord.	Y-coord.	EP Hoogte	EP Diam.	EP Uittr. snelh.	E-Aanvraag	Geb. Hoogte
1	Burg.v.Wijnstraat 62	217 858	517 028	6,0	0,5	4,00	24 125	5,0

Geur gevoelige locaties:

Volgnr.	BronID	X-coord.	Y-coord.	Geurnorm	Geurbelasting
2	Woning (1/4)	217 734	517 122	8,0	7,7
3	Woning (2/4)	217 723	517 123	8,0	7,0
4	Woning (3/4)	217 725	517 136	8,0	6,6
5	Woning (4/4)	217 736	517 135	8,0	7,4

Bijlage 2 Berekening achtergrondgeurbelasting

Adres	IDNR	X_COORD	Y_COORD	EP-hoogte	GemGeb	EP-bindiam	EP-uittree	E-Vergund	E-MaxVerg
Burg. Van Wijngaardenstraat 62	1	217858	517028	6	5	0.5	4	24124,7	24124,7
Burg. Van Wijngaardenstraat 58B	2	217297	516843	6	5	0.5	4	26997,6	26997,6
Burg. Van Wijngaardenstraat 21	3	217105	517241	6	5	0.5	4	17800	17800
Groot Oeverweg 3	4	218245	517838	6	5	0.5	4	51310	51310
Hoofdweg 22	5	218919	516156	6	5	0.5	4	569,6	569,6

IDNR	X	Y	NORM_OU
1	217734	517122	8
2	217723	517123	8
3	217725	517136	8
4	217736	517135	8

Naam van de berekening: IJhorst, Burg. van Wijngaardenstraat 27

Gemaakt op: 10-22-2024 12:02:49

Rekentijd : 0:02:02

Naam van het gebied: IJhorst, Burg. van Wijngaardenstraat 27

Berekende ruwheid: 0,21 m

Meteo station: Nvt

Rekenuren: 10

Bronbestand: G:\Projecten Ow\Staphorst\IJhorst, Burg. van Wijngaardenstraat 27\Geur\Geurbronnen.dat

Receptorbestand: G:\Projecten Ow\Staphorst\IJhorst, Burg. van Wijngaardenstraat 27\Geur\GGO.dat

Resultaten weggeschreven in: G:\Projecten Ow\Staphorst\IJhorst, Burg. van Wijngaardenstraat 27\Geur

Rasterpunt linksonder x: 215230 m

Rasterpunt linksonder y: 514629 m

Gebied lengte (x): 5000 m , Aantal gridpunten: 24

Gebied breedte (y): 5000 m , Aantal gridpunten: 24

